

Inspectierapport

Zorgplicht Primaire Waterkeringen

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Datum: 20 juni 2018

Kenmerk:

ILT
Publieke Instellingen

Graadt van Roggenweg 500 te Utrecht

Inhoudsopgave

Gegevens van de inspectie	3
1 Samenvatting	4
2 Inleiding	6
3 Uitvoering inspectie	7
3.1 Kader en Basiseisen Zorgplicht Primaire Waterkeringen	7
3.2 Werkwijze	7
3.3 Oordeelsvorming	8
4 Oordelen en toelichting	9
4.1 Inrichting	9
4.1.1 Inrichting op strategisch niveau	9
4.1.2 Inrichting op tactisch algemeen niveau	10
4.1.3 Inrichting op tactisch operationeel niveau	10
4.2 Uitvoering	13
5 Conclusie	15
Bijlage: Basiseisen	16

Gegevens van de inspectie

Waterkeringbeheerder:	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Bezoekadres:	Poldermolen 2 3994 DD Houten
Postadres:	Postbus 550 3990 GJ Houten
Naam lid Dagelijks Bestuur	Dhr. P. Poelman
Naam lid Directie	Dhr. R. Bronda
Naam contactpersoon:	Dhr. M. van de Beek
Namen inspecteurs ILT:	Dhr. R. den Breejen Dhr. T. Haileyesus Dhr. G. J. ten Napel
Periode uitvoering inspectie:	Eerste halfjaar 2018

1 Samenvatting

Namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) vanaf 1 januari 2014 wettelijk belast met het toezicht op de primaire waterkeringen. De waterkeringbeheerder heeft de wettelijke taak om de primaire waterkeringen aan de veiligheidseisen te laten (blijven) voldoen en voor het preventieve beheer en onderhoud te zorgen. De primaire waterkeringen moeten daarvoor regelmatig geïnspecteerd worden om te beoordelen of de fysieke toestand nog in overeenstemming is met de veiligheidseisen.

Voor de uitvoering van de zorgplicht is het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen opgesteld. Het Kader geeft een nadere specificatie van de zorgplicht en onderscheidt twaalf activiteiten die gezamenlijk inhoud geven aan de zorgplicht. De waterkeringbeheerder is zelf verantwoordelijk voor de inrichting en de uitvoering van de activiteiten van de zorgplicht en dient daar toezicht op te houden.

De ILT maakt in haar toezicht onderscheid in strategisch, tactisch en operationeel niveau. Op strategisch niveau wil de ILT zicht krijgen op de vastgelegde bestuurlijke visie en ambities van de waterkeringbeheerder. Op tactisch niveau wil de ILT zich een beeld vormen van de wijze waarop de zorgplicht binnen de organisatie is ingericht en hoe deze ambtelijk wordt aangestuurd. Voor de uitvoering zijn de Basiseisen zorgplicht primaire waterkeringen leidend, die de waterkeringbeheerders zichzelf hebben opgelegd.

Voor de *inrichting* van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen oordeelt de ILT in de volgende algemene termen: geborgd (geen actie nodig), aandachtspunt (verbetering gewenst) of tekortkoming (verbetering noodzakelijk). Voor de *uitvoering* beoordeelt de ILT of aan de Basiseisen wordt voldaan.

Voor Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zijn de inspectieresultaten als volgt:

De ILT heeft voor de inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen geen tekortkomingen geconstateerd. De inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen op strategisch voldoet volledig. Op tactisch niveau is één aandachtspunt geconstateerd. Het periodiek en overkoepeld evalueren op directieniveau van de zorgplicht is nog niet belegd.

Ook voor de inrichting van de zorgplicht op tactisch operationeel niveau heeft de ILT geen tekortkomingen geconstateerd. De inrichting is echter nog niet volledig geborgd. Voor alle activiteiten zijn één of meerdere aandachtspunten (A) vastgesteld. De ILT merkt op dat een aantal van deze aandachtspunten reeds door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zelf is onderkend en dat de uitvoering van verbetermaatregelen in gang is gezet. De implementatiefase is duidelijk zichtbaar en er zijn conceptplannen aanwezig die invulling gaan geven aan de eisen uit de zorgplicht. De ILT verwacht dan ook dat deze aandachtspunten op korte termijn zullen worden opgelost.

De ILT heeft in de uitvoering voor de activiteit 'Beheer dagelijkse gegevens' en de activiteit 'Calamiteitenzorg' een tekortkoming geconstateerd. De gegevens van de primaire kering zijn niet volledig bijgewerkt. Voorbeelden zijn het ontbreken van de gegevens van het peilschaalhuisje en het monument met de vliegtuigmotor, beide nabij het ontlaststelsel Jaarsveld. Hoogheemraadschap De

Stichtse Rijnlanden geeft aan dat zij bij de beoordeling van normtraject 15-1 dit alsnog in beeld zal gaan brengen. Daarnaast is voor de activiteit 'Calamiteitenzorg' vastgesteld dat het beheer van de noodvoorzieningen door de medewerkers adequaat wordt uitgevoerd, maar dat de organisatie niet bepaald heeft met welke regelmaat de controles op aanwezigheid uitgevoerd dienen te worden. Daarnaast is ook het overzicht van de noodmaterialen niet actueel.

Op basis van de resultaten van de inspectie zorgplicht concludeert de ILT dat Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voor de inrichting en de uitvoering van de zorgplicht nog niet volledig in control is. Er zijn aandachtspunten en twee tekortkomingen vastgesteld. De ILT heeft daarentegen ook geconstateerd dat Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voornemens is om verbetermaatregelen te nemen of deze reeds in gang heeft gezet. De ILT heeft het vertrouwen dat Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden daarmee aan de eisen van de zorgplicht zal voldoen.

2 Inleiding

Doel van het toezicht

Naar aanleiding van een wijziging van de Waterwet is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vanaf 1 januari 2014 verantwoordelijk voor het toezicht op de primaire waterkeringen. Namens de Minister is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) met deze toezichtstaak belast.

Het doel van het toezicht op de zorgplicht van de primaire waterkeringen is het bevorderen dat de waterkeringbeheerder voor de inrichting en de uitvoering van haar zorgplichttaken in control is.

De waterkeringbeheerder heeft de wettelijke taak om de primaire waterkeringen aan de veiligheidseisen te laten (blijven) voldoen en voor het preventieve beheer en onderhoud te zorgen. De zorgplicht verplicht de waterkeringbeheerder ook om, in de situatie dat de waterkeringen nog niet aan de wettelijke veiligheidsnormen voldoen, beheermaatregelen paraat te hebben om tijdens maatgevende omstandigheden overstromingsrisico's zo goed mogelijk te beperken. Daarvoor dienen de primaire waterkeringen regelmatig geïnspecteerd te worden om te beoordelen of de fysieke toestand nog in overeenstemming is met de veiligheidseisen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 3 beschrijft in het kort de uitvoering van de inspectie. Daarbij wordt uiteengezet naar welke aspecten van de zorgplicht is gekeken en hoe de ILT daarover informatie heeft verkregen. Dit hoofdstuk geeft ook aan op welke wijze de ILT op basis van die informatie tot oordeelsvorming is gekomen.

In hoofdstuk 4 zijn de resultaten van de inspectie bij Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden weergegeven en zo nodig toegelicht. Hoofdstuk 5 bevat de conclusie van de ILT.

In de bijlage zijn de Basiseisen voor de uitvoering van de zorgplicht opgenomen.

3 Uitvoering inspectie

3.1 Kader en Basiseisen Zorgplicht Primaire Waterkeringen

Als toetsingskader voor het toezicht geldt het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen (maart 2015, hierna: het Kader), zoals dat door het Directoraat-generaal Ruimte en Water (DGRW) in samenspraak met de waterkeringbeheerders is opgesteld. Voor het operationele niveau zijn de Basiseisen Uitvoering Zorgplicht (hierna: Basiseisen) leidend.

Het Kader is een doelvoorschrift en geeft een nadere specificatie van de zorgplicht, zoals in de Waterwet staat vermeld. De waterkeringbeheerder is zelf verantwoordelijk voor de inrichting en de uitvoering van de activiteiten van de zorgplicht en dient daar intern toezicht op te houden, zodat de risico's worden beheerst. Samen met de Basiseisen vormt het Kader het uitgangspunt voor het toezicht van de ILT. De Basiseisen hebben de waterkeringbeheerders zichzelf opgelegd en geven de ondergrens aan van de kwaliteit van de uitvoering van de operationele activiteiten.

Het Kader onderscheidt twaalf activiteiten die gezamenlijk inhoud geven aan de zorgplicht. Voor de zeven operationele activiteiten (4, 7, 8, 9, 10, 11 en 12) hebben de waterkeringbeheerders Basiseisen opgesteld.

1. Lange termijn en over de grenzen
2. Juridisch Register Waterstaatswerken
3. Informatiemanagementsysteem
4. Beheren dagelijkse gegevens kering
5. Kennismanagement
6. Verantwoording over resultaten
7. Inspectie van de primaire kering
8. Onderhoud van de primaire kering
9. Vergunningverlening
10. Toezicht en handhaving
11. Bediening waterkerende kunstwerken
12. Calamiteitenzorg

3.2 Werkwijze

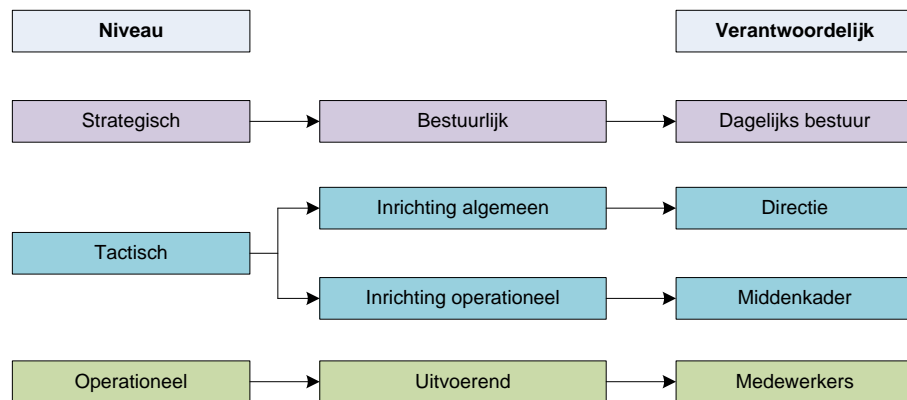
Bij de start van de inspectie heeft de ILT haar werkwijze toegelicht. Ook is een schriftelijke 'Toelichting voor de waterkeringbeheerders' opgesteld, waarin de werkwijze en de wijze van oordeelsvorming zijn uiteengezet. Daarnaast zijn de waterkeringbeheerders in kennis gesteld van de 'Toezichtstrategie van de ILT'. Beide documenten behoren onlosmakelijk bij dit rapport en staan op de internetsite van de ILT.

Om vast te stellen of de waterkeringbeheerder in control is betreffende haar zorgplichttaken voor de primaire keringen heeft de ILT voor systeemtoezicht gekozen in de vorm van audits met reality checks (interviews en veldinspecties).

De ILT maakt in haar toezicht onderscheid in strategisch, tactisch en operationeel niveau. Op strategisch niveau wil de ILT zicht krijgen op de vastgelegde bestuurlijke visie en ambities van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). Op tactisch niveau wil de ILT zich een beeld vormen van de wijze waarop de zorgplicht binnen de organisatie is ingericht en hoe deze

ambtelijk wordt aangestuurd. Op operationeel niveau wil de ILT inzicht krijgen in de wijze waarop HDSR de zorgplicht uitvoert.

Voor het beoordelen van de inrichting op strategisch en tactisch (algemeen en operationeel) niveau, heeft de ILT aan HDSR een aantal vragen gesteld.

Voor de beantwoording van die vragen, het aanleveren van documentatie en het wederhoor is gebruik gemaakt van een webapplicatie.

De inrichting is leidend voor de uitvoering. De Basiseisen voor de uitvoering kunnen als hulpmiddel worden benut voor de inrichting van de processen binnen de organisatie en de daarbij behorende inrichting van de organisatie.

De uitvoering van de hiervoor genoemde zeven uitvoeringsgerichte activiteiten heeft de ILT aan de hand van reality checks beoordeeld. De reality checks zijn uitgevoerd door middel van interviews met betrokken medewerkers en een veldinspectie. Daarbij is vastgesteld of de uitvoering van de zorgplicht door HDSR aan de Basiseisen voldoet.

3.3 Oordeelsvorming

Inrichting op strategisch, tactisch algemeen en tactisch operationeel niveau

Er is sprake van een aantoonbare inrichting als de ILT het op basis van de verstrekte documenten eens is met de positieve beantwoording ('ja') van de vraag/vragen met betrekking tot de inrichting (geborgd).

Wanneer een onderdeel niet aantoonbaar is ingericht, oordeelt de ILT, per onderdeel, in de volgende termen:

- aandachtspunt (verbetering gewenst) of
- tekortkoming (verbetering noodzakelijk).

Uitvoering van de operationele activiteiten

Er is sprake van een uitvoering die voldoet aan de ondergrens als de ILT op basis van de reality checks heeft vastgesteld dat aantoonbaar aan de Basiseisen wordt voldaan.

Indien niet aan de Basiseisen wordt voldaan, oordeelt de ILT per Basiseis in de volgende termen:

- aandachtspunt (verbetering gewenst) of
- tekortkoming (verbetering noodzakelijk).

4 Oordelen en toelichting

In dit hoofdstuk worden de oordelen met een korte toelichting gegeven over de inrichting van de zorgplicht op strategisch, tactisch algemeen en operationeel niveau en over de uitvoering van de operationele activiteiten. De basis hiervoor wordt gevormd door de antwoorden van HDSR op de inrichtingsvragen (de webapplicatie), de beoordeling van ILT van de uitvoering (de Basiseisen) en de bevindingen tijdens de veldinspectie.

De gedetailleerde vastlegging hiervan is, inclusief de reactie in wederhoor van HDSR, vastgelegd in documenten die door de ILT (ambtelijk) aan HDSR zijn toegezonden.

4.1 Inrichting

4.1.1 *Inrichting op strategisch niveau*

Voor de inrichting op strategisch niveau hebben de vragen betrekking op de bestuurlijk (vastgelegde) visie en ambities, de bestuurlijke verantwoordelijkheid en sturing en de bestuurlijke afstemming met aangrenzend areaal.

Het resultaat van de beoordeling van de inrichting van het strategisch niveau is als volgt:

	Visie en ambitie	Verantwoordelijkheid & sturing	Afstemming aangrenzend areaal
Strategisch niveau			

Grijs = geborgd, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Oordeel

De inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen op strategisch niveau is bij HDSR geborgd. Er zijn geen aandachtspunten of tekortkomingen geconstateerd.

HDSR heeft haar visie en ambitie voor de zorgplicht voor de primaire waterkeringen vastgelegd in vigerende beleidsdocumenten, zoals het waterbeheerplan Waterkoers 2016-2012 en het visiedocument Kijk op zorgplicht. Tevens rapporteert HDSR publiekelijk over de zorgplicht door middel van de Waterveiligheidsrapportage. HDSR geeft aan met de Waterveiligheidsrapportage verantwoording af te willen leggen aan bestuur en inwoners. Met de rapportage geeft HDSR jaarlijks een integraal beeld van de huidige toestand en veiligheid van de waterkeringen in haar beheergebied.

HDSR heeft nauw contact met de beheerders van aangrenzend areaal, zoals Rijkswaterstaat, provincie en de inliggende gemeenten. Er wordt op verschillende niveau's samengewerkt en afspraken zijn gemaakt, zoals bij het Deltaprogramma Rijn en het versterken van de Lekdijk.

4.1.2 *Inrichting op tactisch algemeen niveau*

Voor het tactisch algemeen niveau zijn vragen gesteld over de samenhang tussen de verschillende activiteiten en de ambtelijke aansturing daarvan, over het evalueren om overkoepelend te beoordelen of de zorgplicht doelmatig is ingericht en wordt uitgevoerd, over het kennismanagement en over de juridische vastlegging van de gegevens van de primaire kering.

Het resultaat van de beoordeling van de inrichting van het tactisch algemeen niveau is als volgt:

	Samenhang en aansturing	Evaluatie en gevolg geven	Kennismanagement	Juridische vastlegging geg. kering
Inrichting tactisch algemeen		A		

Grijs = geborgd, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Oordeel

De inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen op tactisch algemeen niveau is bij HDSR nog niet volledig geborgd, er is één aandachtspunt geconstateerd.

HDSR heeft in de het visiedocument *Kijk op de Zorgplicht*, het Kaderdocument *Zorgplicht Keringen* en het document *Samenhang activiteiten zorgplicht vastgelegd* op welke wijze de activiteiten uit het Kader *Zorgplicht* in onderlinge samenhang tot een adequate uitvoering van de zorgplicht moeten leiden. Er is bij HDSR nog geen sprake van een periodieke en overkoepelende evaluatie op directieniveau. Sturing op de uitvoering van de evaluatieresultaten is daarom ook nog niet mogelijk. Dit is een aandachtspunt voor HDSR.

HDSR heeft geborgd dat de medewerkers over voldoende kennis beschikken om de zorgplichtactiviteiten op een adequaat niveau uit te kunnen voeren. Daarnaast is er een proces ingericht voor het actueel houden van de legger en de keur.

4.1.3 *Inrichting op tactisch operationeel niveau*

Voor de zeven uitvoeringsgerichte activiteiten hadden de vragen betrekking op de wijze waarop Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden de organisatie en de werkprocessen heeft ingericht om de activiteiten in overeenstemming met het Kader en de Basiseisen te kunnen uitvoeren. Het gaat daarbij om de onderdelen

procesbeschrijvingen, procedures en werkinstructies, risico's en prioritering, planning, verantwoording en evaluatie en bijstelling.

Het resultaat van de beoordeling van de inrichting van het tactisch operationeel niveau is als volgt:

	Procesinrichting	Procedures en Werkinstructies	Risico's (en prioritering)	Planning	Verantwoording	Evaluatie en bijstelling
4. Beheren dagelijkse gegevens		A				A
7. Inspecteren			A			A
8. Onderhouden			A			A
9. Vergunningverlening				A		A
10. Toezicht en handhaving				A		
11. Bediening kunstwerken		A			A	A
12. Calamiteitenzorg					A	

Grijs = geborgd, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Oordeel

Er zijn bij HDSR voor de inrichting van de zorgplicht op tactisch operationeel niveau geen tekortkomingen geconstateerd. De inrichting is echter nog niet geborgd. Voor alle activiteiten zijn één of meerdere aandachtspunten (A) vastgesteld. De ILT merkt op dat een aantal ook reeds door HDSR zelf is onderkend en dat verbetermaatregelen reeds in gang zijn gezet.

De operationele activiteiten 'Toezicht en Handhaving' en 'Calamiteitenzorg' zijn vrijwel volledig geborgd. Bij deze activiteiten is de PDCA-cyclus ook gesloten door middel van een evaluatie van de het proces. Dat is bij de overige activiteiten nog een aandachtspunt.

Onderstaand zijn de aandachtspunten voor HDSR op tactisch operationeel niveau nader toegelicht.

Bij de activiteit 'Beheren dagelijkse gegevens' heeft de ILT het volgende aandachtspunt vastgesteld.

- Procedures en instructies: De werkwijze voor de inwinning en opslag van gegevens van de primaire kering is nog in ontwikkeling en niet definitief bepaald.

Bij de activiteiten 'Inspecteren' en 'Onderhoud' heeft de ILT de volgende aandachtspunten vastgesteld:

- Risico's en prioritering: de risico's en prioritering van de werkzaamheden

binnen de processen 'Inspecteren' en 'Onderhoud' zijn opgenomen in het concept Schouw- en inspectieplan 2018, respectievelijk concept Onderhoudsplan 2018. De risico's en prioritering van deze processen zijn echter nog niet definitief bepaald. De vaststelling is medio 2018 voorzien.

Bij de activiteiten 'Vergunningverlening' en 'Toezicht en handhaving' heeft de ILT het volgende aandachtspunt vastgesteld:

- Planning: het uitvoeringsprogramma 2018 is nog in concept en nog niet vastgesteld door het bestuur.

Bij de activiteit 'Bediening waterkerende kunstwerken' heeft de ILT de volgende aandachtspunten vastgesteld.

- Procedures en Werkinstructies: voor de meeste waterkerende kunstwerken zijn bedieningsprotocollen opgesteld. Voor de Waaiersluis en het Waaiergemaal zijn deze echter nog niet aanwezig.
- Verantwoording: de indicatoren met betrekking tot deze activiteit waarover wordt gerapporteerd aan het management en bestuur zijn niet aantoonbaar vastgelegd.

Bij de activiteit 'Calamiteitenzorg' heeft de ILT het volgende aandachtspunt vastgesteld:

- Verantwoording: de indicatoren met betrekking tot deze activiteit waarover wordt gerapporteerd aan het management en het bestuur zijn niet aantoonbaar vastgelegd.

De ILT stelt vast dat HDSR de implementatie van de zorgplicht in haar organisatie nog niet volledig heeft afgerond. De implementatiefase is echter duidelijk zichtbaar en voor verschillende activiteiten heeft dit reeds geresulteerd in concept-plannen die invulling geven aan de eisen uit de zorgplicht. De ILT verwacht dan ook dat de bovengenoemde aandachtspunten binnen afzienbare termijn tot verbeteringen zullen leiden of mogelijk al zijn opgelost.

4.2 Uitvoering

De Basiseisen (zie bijlage) vormen een uniform kader van en voor de waterkeringbeheerders. Ze beschrijven het minimumniveau voor de uitvoering van de zeven operationele activiteiten en richten zich op de uitvoering van de activiteiten daarvan en maken een normatieve uitspraak door de ILT over de uitvoering van de zorgplicht mogelijk.

De ILT heeft samen met medewerkers van HDSR op 18-04-2018 een aantal locaties bezocht in het beheersgebied van HDSR. Daarbij is aandacht besteed aan de activiteiten Bediening waterkerende kunstwerken en Calamiteitenzorg en zijn voorzieningen en projecten bekeken zoals de coupure in de Beermuur, de opslagloods in Wijk bij Duurstede en het Ontlaststelsel Jaarsveld.

Het resultaat van de beoordeling van de uitvoering van de zorgplicht is als volgt:

	Basiseis				
	1	2	3	4	5
4. Beheren dagelijkse gegevens			T	A	
7. Inspecteren		A			
8. Onderhouden					
9. Vergunningverlening					A
10. Toezicht en handhaving					A
11. Bediening waterkerende kunstwerken	A		A		
12. Calamiteitenzorg	T				

Grijs = voldoet aan Basiseis, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Geel = geen Basiseis geformuleerd

Oordeel

Voor de activiteit 'Onderhouden' voldoet HDSR aan alle Basiseisen voor de uitvoering van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen. De activiteiten 'Vergunningverlening' en 'Toezicht en Handhaving' voldoen vrijwel volledig aan de basiseisen. Er is bij deze activiteiten echter nog geen sprake van een procesevaluatie. Dit is een aandachtspunt.

Voor de activiteiten 'Beheren dagelijkse gegevens', 'Inspecteren', 'Bediening waterkerende kunstwerken' en 'Calamiteitenzorg' heeft de ILT één of meerdere aandachtspunten (A) en/of tekortkomingen vastgesteld. Hieronder worden die weergegeven en kort toegelicht.

Beheren dagelijkse gegevens

Voor deze activiteit heeft de ILT een tekortkoming en een aandachtspunt geconstateerd. Bij Basiseis 3 is het een tekortkoming dat de gegevens van de kering niet volledig zijn bijgewerkt. Voorbeelden hiervan zijn het ontbreken van de gegevens van het peilschaalhuisje en het monument met de vliegtuigmotor, beide nabij het ontlaststelsel Jaarsveld in de primaire kering. HDSR geeft aan dat zij bij de beoordeling van normtraject 15-1 dit alsnog in beeld zal brengen. Bij Basiseis 4 is het een aandachtspunt dat er nog geen evaluatie wordt uitgevoerd van het proces voor het beheer van de dagelijkse gegevens.

Inspecteren

Voor deze activiteit heeft de ILT één aandachtspunt vastgesteld bij Basiseis 2. Er is bij HDSR nog geen sprake van een eenduidige registratie van de resultaten verkregen uit de inspectie. HDSR overweegt, in navolging van het vastleggen van de schouwresultaten, ook de inspectieresultaten vast te gaan leggen met behulp van de Collectorapp. Daarnaast heeft de ILT kennis genomen van het voornemen van HDSR om in de toekomst haar primaire kering ook lopend te gaan inspecteren, om zodoende een nog beter zicht te krijgen op de staat van de kering.

Bediening waterkerende kunstwerken

Voor deze activiteit heeft de ILT twee aandachtspunten geconstateerd. Bij Basiseis 1 is het aandachtspunt dat nog niet voor alle waterkerende kunstwerken protocollen zijn vastgesteld. Specifiek gaat het hier om de Waaiersluis en het Waaiergemaal. HDSR heeft deze kunstwerken in 2017 overgenomen van Rijkswaterstaat maar voert de bediening al uit vanaf 2013. Een specifiek protocol voor de bediening bij noodsituaties, inclusief de noodvoorzieningen, is nog niet aanwezig. Dit wordt in 2018 opgesteld.

Bij Basiseis 3 is het aandachtspunt dat nog niet voor alle kunstwerken de proefsluitingen eenduidig worden gedocumenteerd. HDSR geeft aan dat het voornemen is om alle kunstwerken in het Onderhoudbeheersysteem(OBS) op te nemen, zodat daarmee ook het documenteren van sluitingen kan worden gerealiseerd.

De ILT heeft vastgesteld dat de sluiting van de Coupure in de Beermuur op een professionele en adequate wijze door medewerkers van HDSR werd uitgevoerd.

Calamiteitenzorg

Voor deze activiteit heeft de ILT een tekortkoming geconstateerd. Basiseis 1 schrijft voor dat de aanwezigheid en staat van onderhoud van de noodvoorzieningen periodiek wordt gecontroleerd. De ILT heeft op 18-04-2018 samen met medewerkers van HDSR een bezoek gebracht aan de opslagloods in Wijk bij Duurstede. De materialen waren door de rayonbeheerder ordentelijke en overzichtelijk opgeslagen. De organisatie heeft echter niet bepaald met welke regelmaat de controles op aanwezigheid van noodvoorzieningen uitgevoerd dienen te worden. Daarnaast is ook het overzicht van materialen (wat aanwezig dient te zijn op locatie) niet actueel en maakt dit overzicht niet deel uit van een systeem (specifieke kenmerken ontbreken).

5 Conclusie

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft bij Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voor de inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen geen tekortkomingen geconstateerd. De inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen op strategisch niveau voldoet volledig. Op tactisch niveau is één aandachtspunt geconstateerd. Het periodiek en overkoepeld evalueren op directieniveau van de zorgplicht is nog niet belegd.

Ook voor de inrichting van de zorgplicht op tactisch operationeel niveau heeft de ILT geen tekortkomingen geconstateerd. De inrichting is echter nog niet volledig geborgd. Voor alle activiteiten zijn één of meerdere aandachtspunten (A) vastgesteld. De ILT merkt op dat een aantal van deze aandachtspunten reeds door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zelf is onderkend en dat de uitvoering van verbetermaatregelen in gang is gezet. De implementatiefase is duidelijk zichtbaar en er zijn conceptplannen aanwezig die invulling gaan geven aan de eisen uit de zorgplicht. De ILT verwacht dan ook dat deze aandachtspunten op korte termijn zullen worden opgelost.

De ILT heeft in de uitvoering voor de activiteit 'Beheer dagelijkse gegevens' en de activiteit 'Calamiteitenzorg' een tekortkoming geconstateerd. De gegevens van de primaire kering zijn niet volledig bijgewerkt. Voorbeelden zijn het ontbreken van de gegevens van het peilschaalhuisje en het monument met de vliegtuigmotor, beide nabij het ontlaststelsel Jaarsveld. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden geeft aan dat zij bij de beoordeling van normtraject 15-1 dit alsnog in beeld zal gaan brengen. Daarnaast is voor de activiteit 'Calamiteitenzorg' vastgesteld dat het beheer van de noodvoorzieningen door de medewerkers adequaat wordt uitgevoerd, maar dat de organisatie niet bepaald heeft met welke regelmaat de controles op aanwezigheid uitgevoerd dienen te worden. Daarnaast is ook het overzicht van de noodmaterialen niet actueel.

Op basis van de resultaten van de inspectie zorgplicht concludeert de ILT dat Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voor de inrichting en de uitvoering van de zorgplicht nog niet volledig in control is. Er zijn aandachtspunten en twee tekortkomingen in de uitvoering vastgesteld. De ILT heeft daarentegen ook geconstateerd dat Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voornemens is om verbetermaatregelen te nemen of deze reeds in gang heeft gezet. De ILT heeft het vertrouwen dat Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden daarmee aan de eisen van de zorgplicht zal voldoen.

Bijlage: Basiseisen

Activiteit	Basiseisen uitvoering zorgplicht
Inspectie van de primaire waterkering	<ol style="list-style-type: none"> 1. De inspecties worden conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd. 2. De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd. 3. Er worden vervolgacties belegd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven. 4. Het inspectieproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
Onderhoud van de primaire waterkering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voorziene onderhoud wordt conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd. 2. Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar. 3. De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd. 4. Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen. 5. Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
Bediening waterkerende kunstwerken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoog water vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol. 2. Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren. 3. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd 4. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor geldende plannen en/of protocollen. 5. Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.
Calamiteiten-zorg	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodiek wordt de aanwezigheid en de staat van onderhoud van de noodvoorzieningen gecontroleerd. 2. Er wordt opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan (Opleiden, Trainen en Oefenen). 3. Oefeningen en/of calamiteiten worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot geactualiseerde plannen en/of werkinstructies.
Vergunning-verlening	<ol style="list-style-type: none"> 1. Activiteiten van derden of de eigen organisatie op, aan of nabij een primaire waterkering is gereguleerd via algemene keurvoorschriften, het projectplan Waterwet ofwel door middel van een vergunning. 2. Toegestane activiteiten, die melding plichtig of vergunning plichtig zijn, zijn eenduidig gedocumenteerd. 3. Bij vergunningen zijn voorschriften gesteld om de veiligheid van de primaire waterkeringen te borgen. 4. Voorschriften voor werken op, aan of nabij de primaire waterkering worden op handhaafbaarheid getoetst. 5. Het proces van het toestaan via de keur of via een vergunning wordt periodiek geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.
Toezicht en handhaving	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toezicht wordt uitgevoerd op basis van het toezichtplan gericht op <ol style="list-style-type: none"> a. gemelde en vergunde activiteiten (zowel 'tijdens de bouw' als daarna) b. 'illegale' activiteiten 2. De toezichthouder beschikt in de taakuitvoering over de volledige vergunning of melding 3. Bij geconstateerde overtreding van voorschriften en ingeval van illegale activiteiten wordt opgetreden conform de eigen handhavingsstrategie. 4. Alle resultaten van toezicht en handhaving worden eenduidig gedocumenteerd. 5. Het proces van toezicht en handhaving wordt geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.
Beheren dagelijkse gegevens Kering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheerregister bevat de kenmerkende gegevens van de feitelijke toestand van de primaire keringen (dijken, kunstwerken, constructies). 2. De gegevens worden gevalideerd voordat ze in het beheerregister worden ingevoerd. 3. De organisatie heeft, conform de door haar gestelde eisen voor actualiteit en volledigheid, haar gegevens bijgewerkt over de kering. 4. Het proces beheren dagelijkse gegevens van de primaire waterkering wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.